

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 7. «ОРГАНІЗАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ»

Ступінь вищої освіти	Магістр
Освітньо-професійна програма	«Початкова освіта»
Факультет	Педагогічний
Кафедра	Теорії та методик початкової освіти
Семестр	1
Кількість кредитів	3
Мова викладання	українська

Викладач	к. п. н., доц. Хом'як Ольга Анатоліївна
Контактна інформація	olya.homyak@gmail.com

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	<p>Вивчення дисципліни «Організаційно-технологічні засади інклюзивної освіти в початковій школі» має свою специфіку, оскільки її основним завданням є поєднання декількох аспектів: формування у майбутнього фахівця початкової освіти цілісного уявлення про сутність і головні завдання інклюзивної освіти в Україні; підготовка до усвідомленої реалізації основних принципів і технологій організації інклюзивної освіти в початковій школі; розвиток навичок здійснювати індивідуальний підхід в навчанні й вихованні дітей з особливими освітніми потребами; опанування майбутніми учителями початкової школи технологіями прийомів міжособистісної взаємодії з батьками дітей, що потребують додаткової освітньої підтримки, формування навичок диференційованого викладання та оцінювання в умовах інклюзивного навчання.</p>
Мета та цілі	<p>Метою вивчення освітньої компоненти є підготовка майбутніх учителів початкової школи до організації та реалізації професійної діяльності в інклюзивному класі з урахуванням загальнолюдських цінностей та норм педагогічної етики. Для досягнення мети поставлені такі основні завдання: сформулювати усвідомлене розуміння основних положень інклюзивної освіти; виробити навички командної роботи при навчанні та вихованні дітей з особливими потребами; забезпечити досконале володіння технологіями взаємодії з батьками дітей з особливими потребами; сформулювати навички диференційованого викладання; виробити усвідомлення необхідності зростання педагогічної майстерності.</p>
Результати навчання	<p>Опанування дисципліною забезпечить такі результати: Здійснювати супервізію, інтервізію, надавати педагогічну, психологічну та методичну допомогу учасникам освітнього процесу, організовувати роботу інклюзивного класу. Усвідомлювати пріоритет загальнолюдських гуманістичних цінностей, реалізовувати в педагогічній діяльності норми професійної етики педагога, формувати навички толерантної недискримінаційної взаємодії та виховувати дітей молодшого шкільного віку у дусі миру й взаєморозуміння.</p>

Soft skills	<p>Працювати в умовах середовища початкових класів закладу загальної середньої освіти свідомо обираючи та використовуючи оптимальні авторські програми Рівненщини, інноваційні технології, методичні системи початкової освіти.</p> <p>Виявляти ініціативність у процесі навчального пізнання, вольові зусилля на шляху досягнення мети. Рефлексувати власну навчально-пізнавальну діяльність із наступним її коригуванням задля підвищення її ефективності. Виявляти вміння навчатися самостійно.</p> <p>Будувати партнерську взаємодію на основі морально-етичних та правових норм поведінки. Володіти нормами сучасної української літературної мови та основами культури мовлення в особистій та професійній комунікації. Рефлексувати й самостійно коригувати власний стиль спілкування для забезпечення комфортної життєдіяльності.</p> <p>Переконувати, знаходити підхід до людей, лідирувати, вести міжособистісне спілкування, переговорні процеси, брати участь у роботі в команді, плекати особистісний розвиток, ерудованість, креативність, здатність управління часом.</p>
Пререквізити	<p>Базові знання з дисциплін: «Організаційно-технологічні засади інклюзивної освіти в початковій школі», «Інноваційні технології навчання мовно-літературної освітньої галузі», «Інноваційні технології навчання математичної освітньої галузі».</p>

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання	Кількість балів
<p>Тема 1. Організація освітнього процесу в початковій школі, орієнтованого на інтеграцію дітей з особливими освітніми потребами.</p>	<p>1. Організація інклюзивного навчання учнів початкової школи з ООП: визначення рівнів підтримки в освітньому процесі.</p> <p>2. Класифікація порушень дітей молодшого шкільного віку з особливостями психофізичного розвитку за нозологіями.</p> <p>3. Загальні принципи здійснення адаптацій і модифікацій освітнього процесу в початковій школі. Зміст, розробка та впровадження індивідуальної програми розвитку для молодших школярів, які потребують додаткової освітньої підтримки.</p> <p>4. Технологія формулювання актуальних цілей за принципами цілепокладання SMART.</p> <p>5. Застосування технології командної взаємодії у побудові персональної освітньої траєкторії для учнів з ООП в початковій школі, та забезпеченні толерантного недискримінаційного інклюзивного середовища.</p>	<p>1. Експрес опитування.</p> <p>2. Використовуючи матеріал навчального посібника з бібліотечного фонду (Порошенко М. А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ : ТОВ «Агентство «Україна», 2019. 300 с.), підготуйте ментальну карту на тему: «Система управління інклюзивною освітою». Правове забезпечення інклюзивної освіти в Україні</p> <p>3. Заповніть діаграму Венна: «Обов'язки вчителя, обов'язки асистента вчителя та їх спільна діяльність».</p> <p>4. Опишіть етапи організації роботи команди психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП в середовищі ЗЗСО.</p> <p>5. Функції координатора з роботи з дітьми з особливими освітніми потребами та асистента вчителя в інклюзивному навчанні.</p> <p>6. Підготуйте пам'ятку для вчителя інклюзивного класу ЗЗСО про важливість організації власної педагогічної діяльності на принципах толерантності на недискримінаційності.</p>	<p>11</p>

<p>Тема 2. Технології навчання молодших школярів в інклюзивному освітньому середовищі.</p>	<p>1. Педагогічна технологія. 2. Технології індивідуалізації освітнього процесу здобувачів початкової освіти: особистісно-орієнтоване навчання, теорія множинного інтелекту (Г. Гарднера), диференційоване викладання, традиційне інтенсивне навчання, кооперативне навчання, когнітивне навчання, проблемне навчання, проєктне навчання. 3. Технології спільного викладання в інклюзивному класі початкової школи. 4. Технології подолання навчальних і поведінкових труднощів молодших школярів з ООП. 5. Технології адаптації освітнього середовища: адаптації на рівні матеріалів і ресурсів, адаптації на рівні методів навчання, адаптації на рівні оцінки. 6. Авторські технології навчання і розвитку молодших школярів з ООП М. Монтессорі, Р. Штайнера, С. Френе.</p>	<p>1. Експрес опитування. 2. Підберіть 5 вправ до технології кооперативного навчання, які учитель початкових класів може застосовувати на різних етапах уроку, відповідно до типів інтелекту молодших школярів з ООП та сфер співпраці. 3. Підберіть 5 методик для формування когнітивних стратегій в роботі з учнями початкової школи з ООП. 4. Підберіть приклади методів проблемного навчання молодших школярів з ООП (метод цілеспрямованих задач, алгоритмічний метод, запитально-відповідальний метод, метод пошукової бесіди, метод проблемного викладання). 5. Підготуйте ментальну карту на тему: «Технології подолання навчальних і поведінкових труднощів молодших школярів з ООП».</p>	<p>13</p>
<p>Тема 3. Технології оцінювання результатів інклюзивного навчання учнів початкових класів з ООП.</p>	<p>1. Функції оцінювання результатів навчання молодших школярів. 2. Об'єкти оцінювання в інклюзивному класі. 3. Методи і прийоми оцінювання навчальних досягнень учнів з ООП. 4. Організаційні форми оцінювання навчальних результатів молодших школярів з ООП. 5. Дидактичні принципи оцінювання результатів навчання учнів з ООП. 6. Формувальне оцінювання в початковій школі. 7. Портфоліо як інструмент оцінювання молодших школярів з ООП.</p>	<p>1. Експрес опитування. 2. Підготуйте діаграму Венна на тему: «Свідоцтво досягнень молодших школярів і табель навчальних досягнень». 3. Підготуйте аналітичне повідомлення на тему: «Роль таксономії цілей Блума-Андерсона у формувальному оцінюванні молодших школярів з ООП». 4. Підготуйте аналітичне повідомлення на тему: «Скафолдинг – педагогічний прийом підвищення успішності учнів початкових класів з ООП». 5. Підготуйте перелік сталих висловів для надання зворотного зв'язку та підтримки молодших школярів з ООП в процесі навчання.</p>	<p>12</p>
<p>Тема 4. Організація та технології навчання молодших школярів за нозологіями (з порушеннями</p>	<p>1. Особливості організації інклюзивного навчання здобувачів початкової освіти з порушеннями мовлення і слухової функції в умовах ЗЗСО. 2. Рекомендації педагогам і батькам щодо організації інклюзивної освіти для учнів молодшого шкільного віку з порушеннями</p>	<p>1. Експрес опитування. 2. Підготуйте навчальний проєкт на тему: «Упровадження в освітній процес початкової школи інформаційно-комунікаційних технологій для навчання молодших школярів з ООП». 3. Розробити план</p>	<p>12</p>

<p>мовлення та слуху, ЗПР, ПІР).</p>	<p>мовлення та слуху. 3. Особливості організації та реалізації індивідуальної освітньої траєкторії молодших школярів із затримкою психічного розвитку в середовищі початкової школи. 4. Індивідуалізація та диференціація навчання учнів з ЗПР, порушеннями фізичного та інтелектуального розвитку.</p>	<p>інформативної бесіди та анкету для батьків дитини молодшого шкільного віку з затримкою психічного розвитку. 4. Розробити план-конспект виховного заходу з метою соціалізації дитини молодшого шкільного віку, з порушенням слуху. 5. Підготувати комплекс кінезіологічних вправ для зняття втоми дитини молодшого шкільного віку з порушенням інтелектуального розвитку під час роботи на уроці в умовах інклюзії.</p>	
<p>Тема 5. Організація та технології навчання молодших школярів за нозологіями (СДУГ, РАС).</p>	<p>1. Організація інклюзивного середовища для дітей з гіперактивністю та дефіцитом уваги в умовах інклюзивного класу початкової школи. 2. Успішна освіта для дітей з раннім дитячим аутизмом в умовах інклюзивного класу початкової школи. 3. Технології взаємодії фахівців команди супроводу учнів з розладом аутистичного спектру в умовах інклюзивного середовища ЗЗСО. 4. Підготовка освітнього середовища до навчання молодших школярів з аутизмом. 5. Підготовка дитини з РДА до навчання в школі. 6. Місце поопераційних карт у розвитку і організації навчання дитини з аутизмом.</p>	<p>1. Експрес опитування. 2. Підготуйте навчальний проєкт на тему: «АВА-аналіз – технологія подолання поведінкових труднощів молодших школярів з ООП». 3. Використовуючи матеріали наукових статей: Веремчук А.П., Хом'як О. А. Інноваційні технології навчання дітей з особливими освітніми потребами. Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи. Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Вип 1 (5). Умань, 2021. С. 71-78; Красовська О.О., Міськова Н.М., Хом'як О. А. Формування інклюзивної компетентності педагогів до використання арт-терапевтичних технологій в освітньому середовищі ЗДО і НУШ. Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки № 2 (2020 р.). С. 106-112.), проаналізуйте цінність арт-терапії, як засобу корекції розвитку особистості молодших школярів з ООП. Підготуйте власну анотацію наукових праць. 4. Підготуйте навчальний проєкт на тему: «Додаткові освітні послуги для учнів з РАС/СДУГ в інклюзивному освітньому середовищі початкової школи». Продемонструйте застосування арт-терапевтичних послуг для молодших школярів з РАС/СДУГ (ізотерапія; драмотерапія; музикотерапія; кольоротерапія; казкотерапія; лялькотерапія; танцетерапія; фототерапія; піскотерапія; ігротерапія) на вибір. Доведіть її цінність для розвитку особистості дитини молодшого шкільного віку з ООП та її</p>	<p>12</p>

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Основна

1. Аніщук А. М. Інклюзивна освіта : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності «Дошкільна освіта» Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2016. 227 с. URL: <http://lib.ndu.edu.ua/dspace/handle/123456789/53>
2. Асистент вчителя у закладі загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання: навчально-методичний посібник / А. А. Колупаєва та ін. Харків : Видавництво «Ранок», 2019. 216 с. URL: http://ispukr.org.ua/articles/19/at_200213.pdfm
3. Асистент учителя в інклюзивному класі: навчально-методичний посібник / Н. М. Дятленко, Н. З. Софій., О. В. Мартинчук, Ю. М. Найда, під заг. ред. М. Ф. Войцехівського. Київ: ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 172 с. URL: http://nmcio.ipro.kubg.edu.ua/wp-content/uploads/2015/05/Assist_teacher_4_All_print.pdf
4. Будник О. Б. Інклюзивна освіта : навчальний посібник. Івано-Франківськ : ПП Бойчук А.Б., 2015. 152 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/2292.pdf>
5. Веремчук А.П., Хом'як О.А. Інноваційні технології навчання дітей з особливими освітніми потребами. Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи. Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Вип. 1 (5). Умань, 2021. С. 71-78. URL: <http://ppsh.udpu.edu.ua/article/view/235185>
6. Данілавичюте Е.А., Литовченко С.В. Стратегії викладання в інклюзивному навчальному закладі: навчально-методичний посібник / За ред. А.А.Колупаєвої. Київ: Видавнича група «А.С.К.», 2012. 360 с. URL: <http://surl.li/asarj>
7. Дем'янчук А. С. Виховання в дусі миру як пріоритетний напрям роботи викладачів Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ. 2018. Вип. 2. С. 21-26 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ppog_2018_2_5
8. Діти з особливими потребами та організація їх навчання. Видання доповнене та перероблене : наук.-метод. посіб. / А. А. Колупаєва, Л.О. Савчук. Київ : Видавнича група «Атопол», 2011. 274 с. URL: <http://www.ussf.kiev.ua/ieeditions/22/>
9. Закон України «Про внесення змін до законодавчих актів з питань загальної середньої та дошкільної освіти щодо організації навчально-виховного процесу». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, № 46, ст.545 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2442-17#Text>
10. Закон України «Про внесення змін деяких законів України про освіту щодо організації інклюзивного навчання Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 30, ст.1011 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1324-18#Text>
11. Індекс інклюзії: розвиток навчання та участі в життєдіяльності шкіл: посіб./ [Тоні Бут]; пер. з англ. К.: ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 190. URL: <http://rcpio.ipro.kubg.edu.ua/?p=1044>
12. Індивідуальна програма розвитку: методичні матеріали / Укладачі: І. В. Луценко, Н. В. Заєркова. Київ, 2015. 20 с. URL: http://pech-vo.at.ua/OP/Individualna_Programa_Rozvitku.pdf
13. Інклюзивна освіта від А до Я: poradnik для педагогів і батьків / Укладачі Н. В. Заєркова, А. О. Трейтяк. Київ, 2016. 68 с. URL: http://monachinivkavnk.kupyansk.info/files/docs/2017/9894_Inklyuzivna_osvita_vid_A_do_Ya_1.pdf
14. Колупаєва А.А. Інклюзивна практика: технології навчання /А.А. Колупаєва, О.М. Таранченко. Київ: Літера ЛТД. 2019. 160 с.
15. Колупаєва А.А., Таранченко О. М. Педагогічні технології інклюзивного навчання. Харків: Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2018. 160 с.
16. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. Інклюзивна освіта: від основ до практики: Київ : ТОВ «АТОПОЛ», 2016. 152 с. URL: <http://surl.li/aeaoj>
17. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі: навчально-методичний посібник. Харків : Вид-во «Ранок», 201. 304 с. URL: http://uondmr.at.ua/00/navchannja_ditej_oop_v_osvitnomu_seredovishhi_posi.pdf
18. Кочерга О. В. Психологія дітей з особливими потребами. Київ : Ред. газ. з дошк. та

почат. освіти, 2012. 128 с. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/4682>

19. Красовська О.О., Міськова Н.М., Хом'як О. А. Формування інклюзивної компетентності педагогів до використання арт-терапевтичних технологій в освітньому середовищі ЗДО і НУШ. Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки № 2 (2020 р.). С. 106-112. URL: [file:///C:/Users/home/Downloads/1996-Article%20Text-3801-1-10-20210209%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/home/Downloads/1996-Article%20Text-3801-1-10-20210209%20(1).pdf)

20. Красовська О.О., Соїко І.М., Хом'як О. А. Стратегії педагогіки партнерства в педагогічній деонтології Василя Сухомлинського. Інноваційна педагогіка. Фаховий науковий журнал. Випуск № 45, ПУ «Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій», Видавничий дім «Гельветика», 2022. С. 25-28. URL: <http://surl.li/htjhe>

21. Миронова С. П. Робота фахівців з сім'ями, які виховують дітей з особливими освітніми потребами. Актуальні питання корекційної освіти. 2017. № 9. URL: <http://surl.li/hsdzd>

22. Міськова Н.М., Хом'як О. А., Кирилович О.Ф. Забезпечення наступності в роботі педагогів у інклюзивному середовищі закладу дошкільної освіти і Нової української школи. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / [редкол.: А.В. Суценко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя : КПУ, 2020. Вип. 73. 238 с. Т. 1. С. 73-77. URL: http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2020/73/part_1/15.pdf

23. Міськова Н.М., Хом'як О. А. Організаційно-методичні особливості підготовки майбутніх педагогів до роботи в інклюзивному середовищі закладу дошкільної освіти та Нової української школи на засадах наступності. Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ: збірник наукових праць. Вип. 2 (24). Рівне: РВЦ МEGУ імені акад. С. Дем'янчука, 2020. С. 57-66.

24. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навчально-методичний посібник / За заг. ред. М.А. Порошенко та ін. Київ : 2018. 252 с. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/posibniki/Inclusive_study_Sep17.pdf

25. Організаційні засади діяльності асистента вчителя в інклюзивному класі : метод. посіб. / уклад. : О. В. Коган та ін. Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. 110 с. URL: <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2020/01/Organizatsijni-zasady-diyalnosti-asystenta-vchytelya.pdf>

26. Островська К.О., Островський І.П., Сайко Х.Я. Індивідуальний маршрут дитини з розладами спектру аутизму. Навчальний посібник, 2017. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка. 52 с. URL: <http://surl.li/eriob>

27. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ : ТОВ «Агентство «Україна», 2019. 300 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/posibniki/inklyuziyavnz.pdf>

28. Права людини: знати, щоб захищати. Що треба знати про захист прав дітей з інвалідністю: методичний посібник / Під заг. ред. Софій Н. З., Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 52 с. URL: <http://www.ussf.kiev.ua/ieeditions/275/>

29. Практика асистента педагога: міжнародний й український контекст: результати дослідження / О.Федоренко, О.Мартинчук, Н.Софій, Г.Лук'янова, О.Кошіль, Т.Симоненко, Л.Байда, Ю.Найда. Київ: ФОП Парашин, 2020, 122 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1CVKHC03Fvclo-J1_A8z2Sr51bLJwMG3R/view

30. Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.07.2017 № 545. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/545-2017-%D0%BF>

31. Про затвердження Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.06.2018 № 609. URL: <http://surl.li/hseer>

32. Про затвердження Типового переліку спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних та спеціальних класах закладів загальної середньої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.04.2018 № 414. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0582-18>

33. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

34. Про охорону дитинства: Закон України від 26.04.2001 № 2402-III URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14>

35. Про ратифікацію Конвенції про права дитини: Постанова Верховної Ради УРСР від 27.02.1991 № 789-XII. Відомості Верховної Ради УРСР. 1991. № 13. Ст. 145. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/789-12#Text>

36. Про ратифікацію Конвенції про права осіб з інвалідністю і Факультативного протоколу

до неї: Закон України від 16.12.2009 № 1767-VI. Відомості Верховної Ради України. 2010. № 9. Ст. 77. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1767-17#Text>

37. Про затвердження Плану заходів щодо забезпечення права на освіту дітей з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі : Наказ МОН України від 31.12.2015 №1436 URL: <http://old.mon.gov.ua/ru/about-ministry/normative/4897>

38. Психологічний супровід інклюзивної освіти : [метод. рек] / автор. кол. за заг. ред. А. Г. Обухівська. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2017. 92 с. URL: <http://surl.li/buwv>

39. Саламанська декларація. Рамки дій щодо освіти осіб з особливими потребами, затверджені на Всесвітній конференції щодо освіти осіб з особливими потребами: доступ і якість. Саламанка. Іспанія, 7-10 червня 1994 м. Київ, 2000. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_001-94#Text

40. Створення індивідуальної програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами: методичний посібник / Під заг. ред. Софій Н. З., Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 66 с. URL: http://pech-vo.at.ua/OP/Individualna_Programa_Rozvitku.pdf

41. Теорія і практика інклюзивної освіти [навчально-методичний посібник] / Упорядник Бондар К. М. [2-ге вид., доп.]. Проект «Підтримка інклюзивної освіти у м. Кривий Ріг», вид. ФО-П Чернявський Д.О., 2019. 170 с. URL: <http://surl.li/gvym>

42. Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з аутизмом в освітньому просторі: навч.-метод. посіб. / Уклад. Т. Скрипник. Харків : Факт, 2015. 40 с. URL: <http://www.ussf.kiev.ua/ieeditions/274/1/>

43. Універсальний дизайн в освіті: посібник / Під заг. ред. Софій Н. З., Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 76 с. URL: <http://www.ussf.kiev.ua/images/news/2016.03.16/UniversalniyDizain.pdf>

44. Хом'як О. А. Організація інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами в освітньому середовищі. Синергія формальної, неформальної та дуальної освіти майбутніх фахівців дошкільної та початкової освіти: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (11-12 червня 2021 року, Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка). Чернігів, 2021. С. 1116-120. URL: <http://surl.li/eriov>

45. Хом'як О.А. Організаційно-технологічні засади інклюзивної освіти в початковій школі *Технології організаційно-управлінської та освітньої діяльності в початкових класах Нової української школи в умовах інтеграції України до Європейського Союзу*. Монографія / за заг. ред. О. О. Красовська. Рівне : видавець О. Зень. 2023. С. 249-286. URL: <https://dspace.megu.edu.ua:8443/jspui/handle/123456789/3462>

46. Хом'як О.А., Боровик І.М.. Інклюзивне освітнє середовище як фактор всебічного розвитку дитини з особливими освітніми потребами. *Актуальні проблеми оптимізації освітнього процесу національної школи в умовах воєнного часу : інклюзивне навчання, інновації освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: Збірник тез виступів учасників Регіонального науково-методичного семінару* (м. Рівне, 19 травня 2022 року) / за ред. О. О. Красовської, О. А. Хом'як ПВНЗ «МЕГУ ім. акад. С. Дем'янчука». Рівне: МЕГУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2022, с. 12-15. URL: <http://surl.li/hselv>

47. Хом'як О.А., Прядун С.С. Особливості навчання дітей молодшого шкільного віку з порушенням зору в інклюзивному середовищі НУШ. *Актуальні проблеми оптимізації освітнього процесу національної школи в умовах воєнного часу : інклюзивне навчання, інновації освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: Збірник тез виступів учасників Регіонального науково-методичного семінару* (м. Рівне, 19 травня 2022 року) / за ред. О. О. Красовської, О. А. Хом'як ПВНЗ «МЕГУ ім. акад. С. Дем'янчука». Рівне: МЕГУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2022, с. 74-76. URL: <http://surl.li/hselv>

48. Krasovska O., Khomiak O. (2018) The formation of preservice preschool teachers' professional readiness to esthetical training of children by means of intensive educational technologies. The European Proceedings of Social & Behavioural Sciences EpSBS. Volume XLIII, 386-391. (Web of Science) URL: <http://surl.li/hsezf>

Додаткова

1. Базима Н.В. Розвиток мовлення дітей з аутизмом. Харків: Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2018. 144 с. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/28270/Bazyima.pdf?sequence=1>

2. Білозерська І.О. Деякі аспекти формування батьківської компетентності у родинях, що

мають дітей з порушеннями розвитку. Психолого-педагогічний супровід навчання дітей з порушеннями розвитку. Київ, 2016. URL: <http://surl.li/eriqj>

3. Боротюк І.А., Хом'як О.А. Інклюзивна освіта в Україні: нормативно-правові аспекти державної підтримки дітей з ООП. Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference «Modern Trends In The Development Of Science And Technology» (December 12-13, 2022, Innsbruck, Austria). LIU. 2022. S.116-122.

4. Діти державної опіки: проблеми, розвиток, підтримка: Навчально-методичний посібник в 2-х кн. Київ: Міленіум, 2005. 286 с. URL: <http://www.ussf.kiev.ua/ieeditions/23/1/>

5. Діти з синдромом Дауна: факти, навчання, допомога. Методичні рекомендації / О. Дерень, А. Пруска, Ю. Рибак. Київ, 2015 р. 24 с. URL: <file:///C:/Users/home/Downloads/Design.pdf>

6. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015

7. Закон України «Про спеціальну освіту» (проект). Міністерство освіти і науки України. URL: www.mon.gov.ua

8. Зверєва І. Д., Кияниця З. П., Кузьмінський В. О., Петрочко Ж. В. Оцінка потреб дитини та її сім'ї: від теорії до практики: Навч. посіб.: У 2-х част. К.: «Кожній дитині», 2010. Част. I. 224 с. URL: <http://www.p4ec.org.ua/upload/education/library/1443102984.pdf>

9. Інноваційні технології в діяльності інклюзивно-ресурсного центру : метод. посіб. / авт. кол. за ред. А. Г. Обухівської, Т. Д. Ілляшенко. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2019. 228 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/718625/1/IRC_razvorot.pdf

10. Колупаєва А. А. Канадсько-український проект «Інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами в Україні», 2011. URL: www.education-inclusive.com www.ussf.kiev.ua. 2011.

11. Колупаєва А. А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи. Монографія. Київ: «Самміт-Книга», 2009. 272 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/132487725.pdf>

12. Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти від 14.12.1960 URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_174

13. Концепція розвитку інклюзивної освіти: Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 01.10.2010 № 912 URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/prozatverdzhennya-kontseptsii-rozvitku-inklyuzivnogo-navchannya>

14. Пагута Т. І. Теоретичні засади виховання підростаючого покоління на ідеях миру. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Випуск 69. 2019 С. 157-161.

15. Підтримай себе – підтримай дитину: путівник для батьків дітей з особливими потребами. Методичні матеріали. Авторський колектив проекту «Інклюзивна освіта: крок за кроком», Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 34 с. URL: file:///C:/Users/home/Downloads/Pidtrymaj_Sebe.pdf

16. Павелків Р.В. Дитяча психологія : навч. посіб. для студентів ВНЗ / Р.В. Павелків, О.П. Цигипало; М-во освіти і науки України. Київ : Академвидав, 2010. 432 с. URL: <https://academia-pc.com.ua/product/51>

17. Скрипник Т., Супрун Г. Дитина з аутизмом в закладі освіти: методичні рекомендації. Київ 2015 р. 20 с. URL: <file:///C:/Users/home/Downloads/Autizm.pdf>

18. Сухіна І.В. Гіперактивна дитина. Харків: Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2018. 40 с. URL: <http://surl.li/hsfsy>

19. Трикоз. С.В. Дитина з порушенням інтелектуального розвитку. Харків: Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2018. 40 с. URL: <http://surl.li/fvzpp>

20. Хом'як О. А. Теоретичні аспекти підготовки майбутніх вихователів до впровадження інклюзивної практики в заклади дошкільної освіти. *Теорія і практика професійної підготовки майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти та початкової школи в умовах ступеневого навчання* : монографія / авт. кол. : В. Є. Борова, Л. В. Ілюк, О. Ф. Кирилович та ін. ; за заг. ред.. О. О. Красовської. Рівне : О. Зень, 2021. С. 127-164. URL: <https://dspace.megu.edu.ua:8443/jspui/handle/123456789/2517>

21. Хом'як О.А., Давидюк К.В. Особливості роботи з батьками, які виховують дитину з особливими освітніми потребами. *Актуальні проблеми оптимізації освітнього процесу національної школи в умовах воєнного часу : інклюзивне навчання, інновації освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: Збірник тез виступів учасників Регіонального науково-методичного семінару* (м. Рівне, 19 травня 2022 року) / за ред. О. О. Красовської, О. А. Хом'як ПВНЗ «МГУ ім. акад. С. Дем'янчука». Рівне: МГУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2022,

с. 32-34. URL: <http://surl.li/hselv>

22. Хом'як О.А., Боротюк І.А. Досвід Фінляндії щодо інклюзивного навчання дітей молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами. *Актуальні проблеми оптимізації освітнього процесу національної школи в умовах воєнного часу : інклюзивне навчання, інновації освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: Збірник тез виступів учасників Регіонального науково-методичного семінару* (м. Рівне, 19 травня 2022 року) / за ред. О. О. Красовської, О. А. Хом'як ПВНЗ «МЄГУ ім. акад. С. Дем'янчука». Рівне: МЄГУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2022, с. 15-17. URL: <http://surl.li/hselv>

23. Хом'як О.А., Літвінчук І.В. «Готуємо руку до письма – починаємо з піска» (підготовка руки до письма методами пісочної (солевої, манної) анімації). Інтеграція освіти, науки та бізнесу в сучасному середовищі: літні диспути: тези доп. І Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 1-2 серпня 2019 р. Дніпро, 2019. С. 777-784. URL: <http://surl.li/eripg>

24. Хом'як О.А., Літвінчук І.В. Метод Sandplay як елемент арт-технології у роботі з дітьми дошкільного віку. Дослідження різних напрямків розвитку психології та педагогіки: збірник наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (14-15 червня 2019 р., м. Одеса). Одеса: ГО «Південна фундація педагогіки», 2019. С. 47-50.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

<http://mon.gov.ua/>

http://www.ussf.kiev.ua/inclusive_education/

<http://www.ussf.kiev.ua/news/526/>

<https://nus.org.ua/tags/129/>

<http://poroshenko.com/data/group/21/site2-bff4eba3e5.pdf>

<https://emetodyst.mcfр.ua/750584>

<https://www.megu.edu.ua/uk/muzej-myru>

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час виконання завдань вимагається дотримання правил академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів

Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (теми 1-5)	60
Підсумковий контроль (теми 1-5) – залік	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно

60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни